

OROLBO`YI HUDUDIDA ERTA YOSHLI BOLALARDA NAFAS TIZIMI KASALLIKLARIGA XOS KLINIK-IMMUNOLOGIK O`ZGARISHLAR.

Alieva N.R., Sharipova I.S., Yaqubov D.M.

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Dolzarbligi. Nafas olish tizimi kasalliklari barcha yoshdagi bolalar va kattalardagi davolash va prognozlash uchun yuqori texnologiyali diagnostika usullaridan foydalanishga qaramay, o'z dolzarbligini yo'qotmaydi. Atrof-muhit, ovqatlanish va boshqa turli omillarning bolalar va kattalar immunitet tizimiga ta'siri tananing moslashuvda fundamental ahamiyatga ega. Bolaning tanasi ichki va tashqi muhitning salbiy omillariga ko'proq sezgir, chunki immun tizimining normal ishlashi ko'plab kasalliklarning rivojlanishiga "taqiq" qo'yadi va aksincha tananing immunitet reaksiyalarining yetishmasligi turli xil yuqumli va yallig'lanish kasalliklariga olib keladi.

Tadqiqot maqsadi. Orolbo'yi hududida yashovchi erta yoshli bolalarda bronx-o'pka tizimi kasalliklarining immunologik reaktivligini o'rganish.

Materiallar va usullar. Xorazm viloyatida yashovchi 168 nafar erta yoshdagi nafas olish tizimi kasalliklari bilan og'rikan bolalarni tibbiy ko'rikdan o'tkazildi. Bolalarni tekshirish uchun quyidagi usullar qo'llanildi: klinik va anamnestik ma'lumotlarni o'rganish, tashqi kichik rivojlanish anomaliyalarini baholash, ota-onalarni so'rov qilish, birlamchi tibbiy hujjatlar ma'lumotlarini tahlil qilish. O'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra 1 yoshli bolalarda takroriy obstruktiv bronxit 12,4%, o'tkir obstruktiv bronxit 29,5% va o'tkir pnevmoniya 64,9% da kuzatilgan, bu adabiyotlardagi ma'lumotlar bilan to'g'ri keladi, ya'ni 2 yoshdan boshlab o'tkir obstruktiv bronxit 26,9%, takroriy obstruktiv bronxit 14,6%, o'tkir pnevmoniya 58,5%ni tashkil qilgan. O'tkazilgan immunologik tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, yosh bolalarning asosiy guruhining qon zardobida umumiy IgE miqdori sezilarli darajada oshgan va $70,16 \pm 26,21$ IU / ml ni tashkil etgan, nazorat

guruhidagi bolalarda esa bu ko'rsatkich $61,85 \pm 20,36$ IU / ml ni tashkil etgan ($p < 0,005$). Bolalarda obstruktiv bronxit bilan og'rigan asosiy guruhda IgE ning yuqori darajasi kuzatildi va -81,8% ni tashkil etdi, 18,2% da IgE darajasi normal ko'rsatkichlarga yaqin bo'lgan, pnevmoniyada esa IgE ning yuqori darajasi 10,5%ni tashkil qilgan va bu bolalarda obstruktiv sindrom yondosh kasallik sifatida mavjud bo'lgan. Nazorat guruhidagi bolalarda IgE darajasining 80,0% ga ko'tarilganligi qayd qilingan, pnevmoniya bilan og'rigan bolalarda esa bu ko'rsatkich 40% ni tashkil etgan, bu bolalarda allergik anamnez musbat bo'lganligi bilan bog'liq.

XULOSA. Noqulay ekologik muhitda yashovchi pnevmoniya va obstruktiv bronxit bilan og'rigan bolalarda immunoglobulin Ig E yuqori darajada va sekretor IgA past darajada bo'lganligi aniqlangan. Pnevmoniyadagi interleykin IL-4 mos yozuvlar qiymatidan 60%, obstruktiv bronxitda 90% yuqori qiymatlarga ega bo'lib, bu hujayrali va gumoral immunitet muvozanatining o'zgarishini ko'rsatadi, bu esa keyinchalik nafas tizimning yanada og'ir kasalliklariga olib keladi. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, Ig E immunoglobulini uchun diagnostika protokolini kiritish juda muhimdir.